

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่เปิดสอน
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับทรัพยากรที่ห้องสมุดมีให้บริการ

ยุพา ดวงพิมพ์¹
ละออ ช้อยุ่น²
มุกดา ดวงพิมพ์³
ทรศนีย์ อินทร์ล้ำ⁴

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ เพื่อวิเคราะห์ภาษา และอายุของทรัพยากรและวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรการเรียนการสอนประกอบรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาเสนอแนะทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนของห้องสมุดให้มีความพอเพียง มีระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนมกราคม – พฤษภาคม 2558 กลุ่มตัวอย่างเป็นรายชื่อหนังสือที่มีในรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) ของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 59 รายวิชา ที่ปรากฏในหลักสูตร ปี 2557 โดยสืบค้นจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่ (1) ข้อมูลหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตปี 2557 สาขาวิชาชีววิทยา จากเว็บไซต์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2) ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาที่กำหนดไว้ใน มคอ. 3 หมวด 6 ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานข้อมูล TQF KKU MIS และ (3) ฐานข้อมูลห้องสมุด สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า มีทรัพยากรห้องสมุดจำแนกตามรายวิชาคิดเป็นร้อยละ 91.53 ภาษาของทรัพยากรเป็นภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 89.90 กลุ่มอายุของทรัพยากรมากกว่า 21 ปี 16-20 ปี 11-15 ปี และไม่ปรากฏปีพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 44.23, 17.07, 16.59 และ 1.44 ตามลำดับ การวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับทรัพยากรที่ห้องสมุดมีให้บริการ พบว่าร้อยละ 60.10 ไม่มีทรัพยากรในห้องสมุด และร้อยละ 39.90 มีทรัพยากรในห้องสมุด จากผลการวิจัยจะนำไปพัฒนาหาแนวทางและเสนอแนะห้องสมุดให้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อประกอบการเรียนการสอนให้ตรงและสอดคล้องในแต่ละรายวิชาในหลักสูตรต่อไป

คำสำคัญ: รายวิชา (มคอ. 3), ทรัพยากรห้องสมุด, ชีววิทยา, หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต, การศึกษาการใช้ห้องสมุด, สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹ บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น อีเมล: yupdua@kku.ac.th

² บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น อีเมล: laow@kku.ac.th

³ บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น อีเมล: mukda@kku.ac.th

⁴ บรรณารักษ์ชำนาญการ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น อีเมล: tasane_p@kku.ac.th

Assessment of Library Resources to Identify Their Relevancy with Instructional Biology Courses of Master of Science Program, Faculty of Science, Khon Kaen University

Yupa Duangphim¹

Laor Khoyun²

Mukda Duangphim³

Tasanee Inlam⁴

Abstract

The intent of this survey research is to analyze the languages and published dates of biology books and their consistency with the teaching and learning of biology courses of the graduate program in science of Faculty of Science, Khon Kaen University. Findings from this study should be presented to KKU Main Library for acquiring more course materials to support biology teaching and learning. Data collection was undertaken from January to May 5, 2015. The study sample comprises 59 biology book titles listed on TQF 3 of the Master of 2014 Science Program. These 59 titles are retrieved from 3 sources: 1) KKU Graduate School website, 2) biology course materials listed on TQF 3, section 6 of TQF KKU MIS database, and 3) KKU Main Library database. The findings reveal 91.53% of the books are relevant to the program courses offered; 89.90% are books written in the English language; and 44.23% are over 21 years old, 17.07% 16 to 20 years old, 16.59% 11-15 years of age, and 1.44% have no publication dates. The analysis of consistency of the books and the biology instructional courses indicates 60.10 % of them are not available in KKU Main Library, and only 39.90% are made available in the library for users. The findings of this research may provide insight for preparing guidelines and recommendation in acquiring library resources which are adequately related to instructional programs.

Keywords: Library Resources; Library use studies; Library catalogs; Khon Kaen University Library

---

¹ Librarian, Senior Professional Level, Khon Kaen University Library e-mail: yupdua@kku.ac.th

² Librarian, Senior Professional Level, Khon Kaen University Library e-mail: laow@kku.ac.th

³ Librarian, Senior Professional Level, Khon Kaen University Library e-mail: mukda@kku.ac.th

⁴ Librarian, Professional Level, Khon Kaen University Library e-mail: tasane_p@kku.ac.th

Received: 26 March 2018

Accepted: 18 April 2018

บทนำ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีภารกิจในการเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญ เพื่อสนับสนุนพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการเรียน การสอน และการวิจัย ทั้งนี้ เนื่องจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งในการที่จะเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา และการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการบรรลุความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษา (Powell, 1992; Agee, 2005) โดยห้องสมุดมหาวิทยาลัยทำหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ 1) สนับสนุนหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนของสถาบัน และ 2) เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้มีการวิจัย โดยคณาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษา ดังนั้นห้องสมุดมหาวิทยาลัยจะต้องมีทรัพยากรสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ในการสนับสนุนการศึกษา การเรียนการสอน การวิจัย การทำรายงานในชั้นเรียน และใช้ในการ ศึกษา เพื่อเสริม นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนให้เพียงพอ ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดระดับมหาวิทยาลัยจะต้องขึ้นอยู่กับความต้องการทางด้านหลักสูตรการสอนและการวิจัยของมหาวิทยาลัยนั้นๆ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดในแต่ละมหาวิทยาลัยมีให้บริการมักนำมาใช้ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย และคุณภาพของห้องสมุดด้วย

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีกระบวนการได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดหลายวิธี วิธีหนึ่งคือการจัดซื้อจัดหาด้วยการใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรผ่านการคัดเลือกและเสนอแนะที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการและสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนโดยใช้ข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศ

ประกอบการเรียนการสอน หมวด 6 ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายละเอียดของรายวิชาหรือที่เรียกว่า มคอ. 3 (Course Specification) คือ เอกสารที่ประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งแต่ละรายวิชาจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และรายละเอียดของเนื้อหาความรู้ในรายวิชาแนวทางการปลูกฝังทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนวิธีการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลในรายวิชา ตลอดจนหนังสืออ้างอิงที่นักศึกษาจะสามารถค้นคว้าเพื่อประกอบการเรียนการสอนได้ ดังนั้น สำนักหอสมุดจึงได้ใช้ มคอ. 3 เป็นเครื่องมือในการได้มาซึ่งรายชื่อหนังสือที่สนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อตอบ KPI หลักของสำนักหอสมุดที่จะต้อง มีทรัพยากรสารสนเทศที่ครอบคลุมหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80 ซึ่งเป็น KPI สำคัญที่สามารถผลักดันให้คณะวิชาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและผู้สอนตามกระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย อันจะส่งผลให้มหาวิทยาลัยก้าวไปสู่มหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย มหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ เป็นการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและการวิจัย และพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำของประเทศและอาเซียนได้

ผู้ศึกษาจึงได้นำวิธีการดังกล่าวมาศึกษากับรายวิชาในหลักสูตรวิทยาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศและความสอดคล้องระหว่างทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือที่ห้องสมุดมีให้บริการ กับทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาของสาขาวิชาชีววิทยา และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปนำเสนอให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ เพื่อให้บริการผู้ใช้บริการได้อย่างเพียงพอต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาของสาขาวิชาชีววิทยาตามหลักสูตรวิทยาศาตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยจำแนก ตามอายุ และ ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ
2. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือที่มีให้บริการในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ในรายวิชาสาขาวิชาชีววิทยาที่ปรากฏใน มคอ. 3 หมวด 6

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือประกอบการเรียนการสอนที่ปรากฏใน มคอ. 3 หมวด 6 ในรายวิชาของสาขาวิชาชีววิทยาหลักสูตรวิทยาศาตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 54 รายวิชามีทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ จำนวน 416 รายการ ตาม

หลักสูตรปรับปรุงของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (Khon Kaen University Graduate School, University, 2014)

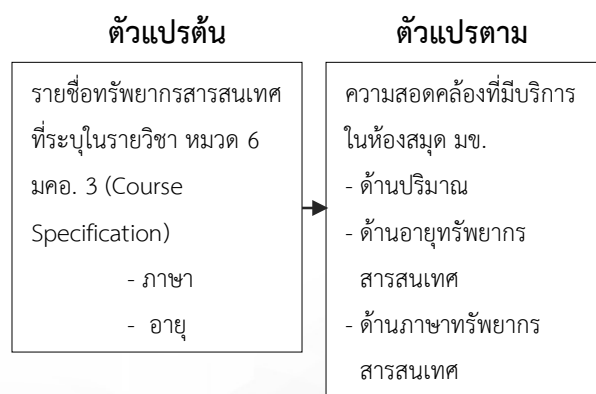
2. ศึกษาอายุ และ ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาที่กำหนดใน มคอ. 3 หมวด 6 จากเว็บไซต์ KKU TQF MIS

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ในรายวิชา การเขียนรายการบรรณานุกรมหลายรูปแบบ ทำให้บางรายการให้ข้อมูลบรรณานุกรมที่สำคัญไม่ครบถ้วน จึงไม่นำมาแปลผล
2. ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนในรายวิชา ประกอบด้วยทรัพยากรสารสนเทศหลายประเภท ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ ไม่รวมทรัพยากรสารสนเทศจากวารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เว็บไซต์ และเอกสารบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำความรู้ที่ได้มาประมวลทั้งหมด จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary research) กลุ่มตัวอย่างเป็น ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือประกอบการเรียนการสอนที่ปรากฏใน มคอ. 3 หมวด 6 ใน รายวิชาสาขาวิชาชีววิทยา หลักสูตรวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 54 รายวิชา มีทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ จำนวน 416 รายการ ตามหลักสูตรปรับปรุงของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (Khon Kaen University. Graduate School, 2014) โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. สืบค้นรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือที่อาจารย์ประจำวิชาใช้ประกอบการเรียนการสอนและระบุไว้ในรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) หมวด 6 นำมาจำแนกตามอายุ ภาษา และวิเคราะห์ความสอดคล้องว่ามีหรือไม่มีในฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด (OPAC)

2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของรายวิชา (Course Specification) หรือ มคอ. 3 ของหลักสูตรที่เปิดการเรียนการสอนในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากเว็บไซต์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (Khon Kaen University. Graduate School, 2014)

3. รวบรวมรายชื่อหนังสือจาก มคอ. 3 ด้วยการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น หรือรวบรวมเว็บไซต์ KKU TQF MIS จากฐานข้อมูลบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (Khon Kaen University. Graduate School, 2011)

จำนวน 416 รายการ จาก 54 รายวิชา เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. นำรายชื่อที่ได้ไปสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลหนังสือและสื่อต่างๆ (Library catalogs) โดยใช้ WebOPAC เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องกับหนังสือที่มีในฐานข้อมูลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ซึ่งมีให้บริการในห้องสมุดต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

5. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

7. สรุปผลการวิจัยและรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

มคอ. 3 หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งแต่ละรายวิชาจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และรายละเอียดของเนื้อหาความรู้ในรายวิชา แนวทางการปลูกฝังทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน วิธีการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลในรายวิชา ตลอดจนหนังสืออ้างอิงที่นักศึกษาจะสามารถค้นคว้าได้ นอกจากนี้ยังกำหนดยุทธศาสตร์ในการประเมินรายวิชาและกระบวนการปรับปรุงประกอบด้วย 7 หมวด ได้แก่ หมวด 1 ข้อมูลทั่วไป หมวด 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ หมวด 3 ลักษณะและการดำเนินการ หมวด 4 การพัฒนาผล

การเรียนรู้ของนักศึกษา หมวด 5 แผนการสอน และการประเมินผล หมวด 6 ทรัพยากรประกอบการเรียน และหมวดที่ 7 การประเมิน และปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา (<http://eng.sut.ac.th/tcf/2558>)

รายวิชา หมายถึง หน่วยวิชาที่ระบุไว้ใน หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง ภาคการศึกษา มีทั้งที่เป็นรายวิชาบังคับและให้ รายวิชาเลือก

ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน รายวิชา หมายถึง สื่อต่างๆ ที่ผู้สอนกำหนดไว้ใน มคอ. 3 หมวด 6 ทรัพยากรประกอบการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าในการศึกษารายวิชานั้นๆ ต้องใช้ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนชื่อใดบ้าง ได้แก่ หนังสือ วารสาร โสตทัศนวัสดุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยุ วิทยานิพนธ์ เอกสาร บรรยาย เว็บไซต์ และการสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

ประเภททรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือที่ สำนักหอสมุดจัดให้บริการ

อายุของทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ปีพิมพ์ของทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้สอนระบุใน รายการบรรณานุกรมรายวิชาตาม มคอ. 3

ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดที่มีให้บริการ หมายถึง ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนใน รายวิชาที่มีให้บริการในหอสมุดกลาง และห้องสมุด คณะ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งพบ รายชื่อจากฐานข้อมูลหนังสือและสื่อต่างๆ สามารถใช้ WebOPAC ในการสืบค้นและเข้าถึงได้

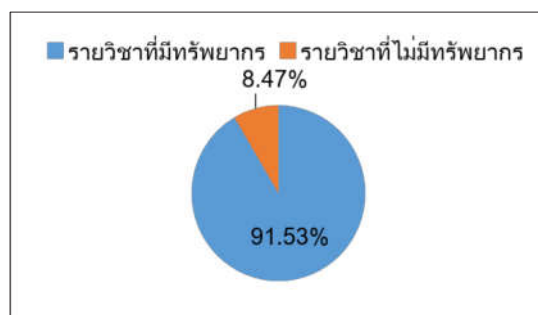
การวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากร การเรียนการสอนในรายวิชาชีววิทยา หมายถึง การวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรการ

เรียนการสอนในรายวิชาชีววิทยาที่เปิดสอน หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี พ.ศ. 2557

ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดที่มีให้บริการ หมายถึง ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดประเภท หนังสือที่มีให้บริการในห้องสมุด มหาวิทยาลัย ขอนแก่น

ผลการวิจัย

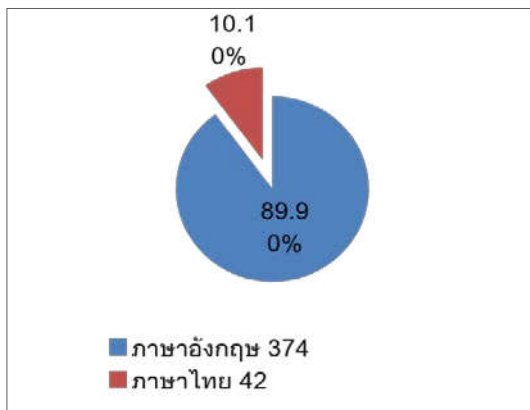
1. การวิเคราะห์ทรัพยากรการเรียนการสอน ในรายวิชาของสาขาวิชาชีววิทยา

ภาพที่ 1 ค่าร้อยละรายวิชาที่มีและไม่มีทรัพยากร

จากภาพที่ 1 รายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 59 รายวิชา พบว่า รายวิชาที่มีทรัพยากรการเรียน การสอน จำนวน 54 รายวิชา (ร้อยละ 91.53) และรายวิชาที่ไม่มีทรัพยากรการเรียนการสอน จำนวน 5 รายวิชา (ร้อยละ 8.47)

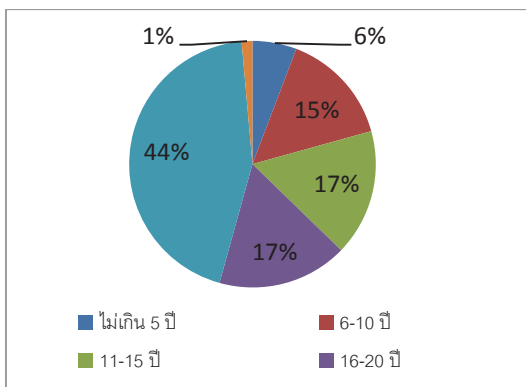
1.1 การจำแนกภาษาทรัพยากรการเรียน การสอนในรายวิชา

ภาพที่ 2 แสดงภาษาของทรัพยากรการเรียนการสอน

จากภาพที่ 2 พบว่า ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา มีจำนวน 416 รายการ จำแนกเป็นภาษาต่างประเทศมากที่สุด 374 รายการ (ร้อยละ 89.90) และ ภาษาไทย จำนวน 42 รายการ (ร้อยละ 10.10)

1.2 การจำแนกกลุ่มอายุทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา

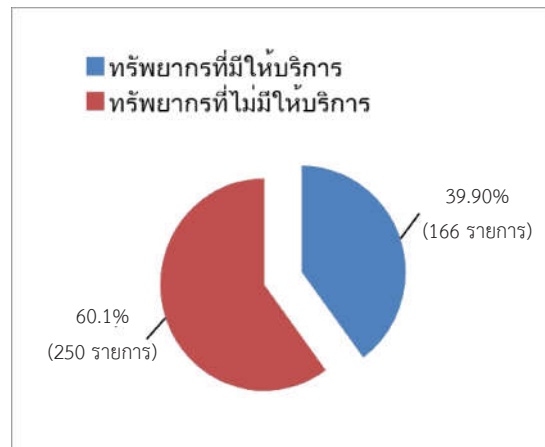

ภาพที่ 3 ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา จำแนกตามกลุ่มอายุของทรัพยากร

จากภาพที่ 3 พบว่า กลุ่มอายุทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่ใช้มากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 184 รายการ (ร้อยละ 44.23) รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 16-20 ปี จำนวน 71 รายการ (ร้อยละ 17.07) และกลุ่มอายุ

11-15 ปี จำนวน 69 รายการ (ร้อยละ 16.59) ส่วนกลุ่มอายุที่ไม่มีทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา คือ กลุ่มอายุไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ จำนวน 6 รายการ (ร้อยละ 1.44)

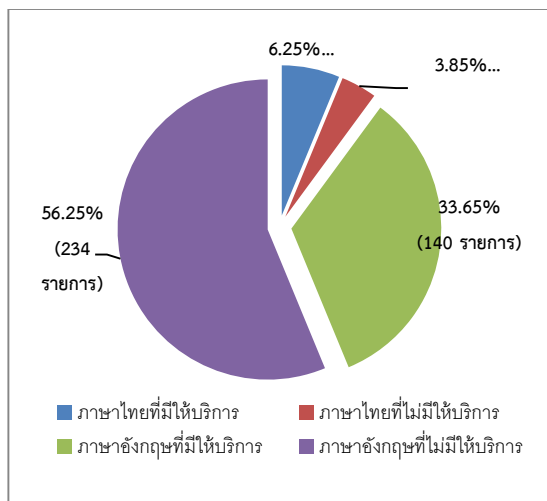
2. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา กับทรัพยากรที่ห้องสมุดมีให้บริการ

ภาพที่ 4 ทรัพยากรที่มีและไม่มีให้บริการในห้องสมุด

จากภาพที่ 4 พบว่า ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา จำนวน 416 รายการ เป็น ทรัพยากรที่ห้องสมุดมีให้บริการ จำนวน 166 รายการ (ร้อยละ 39.90) และไม่มีให้บริการในห้องสมุด จำนวน 250 รายการ (ร้อยละ 60.1)

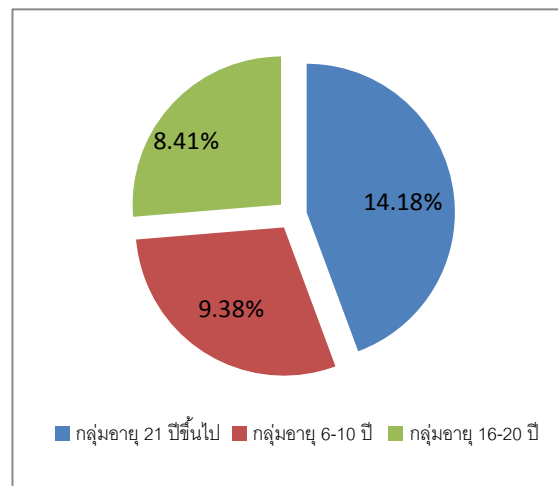
2.1 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของ
ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชากับทรัพยากร
ที่ห้องสมุดมีให้บริการ จำแนกแต่ละภาษา

ภาพที่ 5 ภาษาของทรัพยากรการเรียนการสอนใน
รายวิชาที่มีและไม่มีให้บริการในห้องสมุด

จากภาพที่ 5 พบว่า ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษมีจำนวน 374 รายการ เป็นทรัพยากรที่มีให้บริการในห้องสมุด จำนวน 140 รายการ (ร้อยละ 33.65) และ ไม่มีให้บริการในห้องสมุด จำนวน 234 รายการ (ร้อยละ 56.25)

2.2 ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความ
สอดคล้องของทรัพยากรการเรียนการสอนใน
รายวิชา กับทรัพยากรที่ห้องสมุดมีให้บริการ
จำแนกตามแต่ละกลุ่มอายุ

ภาพที่ 6 ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา
จำแนกตามกลุ่มอายุ

จากภาพที่ 6 พบว่า ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา กลุ่มอายุ 21 ปีขึ้นไป มีให้บริการในห้องสมุดมากที่สุด คือ 59 รายการ (ร้อยละ 14.18) รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 6-10 ปี จำนวน 39 รายการ (ร้อยละ 9.38) และ กลุ่มอายุ 16-20 ปี จำนวน 35 รายการ (ร้อยละ 8.41)

การอภิปรายผล

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับ ทรัพยากรที่ห้องสมุดมีให้บริการแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่รับผิดชอบสอนในรายวิชานั้น ให้ ความสำคัญในเรื่องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากการสอนในห้องเรียนของนักศึกษาที่จะส่งผลให้ การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายในการผลิตบัณฑิต อย่างมีคุณภาพ

ภาษาที่ใช้ จะเห็นได้ว่าทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาจะเป็นภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกาญจนา ทิพยเนตร และคณะ (Thipayanete et al., 2006) ที่พบว่ามีการอ้างถึงทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดในวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย แสดงให้เห็นว่าในการเรียนการสอนระดับปริญญาโท ภาษาอังกฤษถือเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับใช้ต่อยอดในการเสาะแสวงหาความรู้จากตำราและแหล่งวิชาการอื่นๆ เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการที่มีบันทึกหรือรวบรวมไว้ในภาษาไทย ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็น

สำหรับด้านอายุของทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา เมื่อพิจารณาจากปีพิมพ์ของทรัพยากร พบว่า อายุหรือปีพิมพ์ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21 ปี ขึ้นไป คือ ทรัพยากรที่พิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 (1995) ลงไป ขณะที่ กลุ่มอายุ 0-5 ปี คือ ทรัพยากรที่พิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 (2011-2015) มีการนำไปใช้เป็นทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากไม่ได้มีการประสานงานหรือติดต่อกันระหว่างห้องสมุดกับอาจารย์ผู้สอน ทำให้อาจารย์ไม่ทราบว่าห้องสมุดมีทรัพยากรที่ทันสมัยจึงไม่ได้นำรายชื่อทรัพยากรใหม่บันทึกลงใน มคอ. 3 หมวด 6 ทรัพยากรการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับทรัพยากรที่ห้องสมุดมีให้บริการ พบว่าร้อยละ 60.1 ไม่มี

ทรัพยากรในห้องสมุด และมีเพียงร้อยละ 39.9 ที่มีในห้องสมุด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ควรให้ความสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาวิเคราะห์ในเชิงลึกแล้ว อาจเนื่องมาจากสาเหตุการขาดการประสานงานกันระหว่างอาจารย์ประจำวิชาสาขาชีววิทยากับห้องสมุดในส่วนของ การดำเนินการจัดหาทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนที่อาจารย์ระบุไว้ใน มคอ. 3 หมวด 6 ห้องสมุดจึงดำเนินการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศไม่ครอบคลุมการเรียนการสอนในสาขารายวิชานี้เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงควรนำผลการวิจัยไปพิจารณาประกอบการจัดทำแผนจัดหาทรัพยากรห้องสมุด และเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อประกอบการเรียนการสอนให้ตรงและสอดคล้องในแต่ละรายวิชาในหลักสูตรต่อไป

ข้อเสนอแนะหรือนำไปใช้ประโยชน์

1. การวิเคราะห์ครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์หากอาจารย์ประจำวิชาได้ทำการปรับปรุงรายการทรัพยากรการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น จะเห็นได้จากจำนวนทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 21 ปีขึ้นไป ทำให้ไม่สอดคล้องกับทรัพยากรห้องสมุดที่มีความทันสมัยมากกว่า สำหรับผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ให้ตรงกับความต้องการของอาจารย์ ในการจัดทำทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาที่กำหนดใน มคอ. 3 หมวด 6

2. เพื่อเป็นแนวทางขยายการวิจัยการวิเคราะห์ความสอดคล้องในการจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนรายวิชาอื่นๆ เช่น สาขาวิชาคณิตศาสตร์ เคมี และฟิสิกส์ ควรมีการเพิ่มข้อมูลทรัพยากรการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาให้ครบถ้วน

3. อาจารย์ประจำวิชากับห้องสมุดควรมีการประสานงานกันมากขึ้นเพื่อให้ผู้ทำหน้าที่จัดหาทรัพยากรได้ทราบความต้องการของผู้ใช้ และห้องสมุดจะได้จัดหาทรัพยากรที่ตรงกับความต้องการ และสามารถจัดหาทรัพยากรได้ครอบคลุมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ร้อยละ 80

4. อาจารย์ประจำวิชาอาจมีภาระงานและการจัดทำรายการทรัพยากรลงใน มคอ. 3 ต้องใช้เวลามาก และอาจลงรายการไม่สมบูรณ์ ทำให้ห้องสมุดได้รับข้อมูลไม่เพียงพอในการวิเคราะห์ข้อมูล ห้องสมุดจึงควรทบทวนและพิจารณาหาแนวทางอื่นๆ เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่จำเป็นมาประกอบการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศบริการใน

ห้องสมุดให้ตรงความต้องการและสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน

5. ห้องสมุดควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประกอบการวางแผนจัดหาทรัพยากรและเสนอแนะทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนที่สำนักหอสมุดให้มีความพอเพียงและสอดคล้องในแต่ละรายวิชาของสาขาวิชาชีววิทยา

6. ห้องสมุดสามารถนำรหัสรายวิชา (course code) บันทึกลงในระเบียบบรรณานุกรมฐานข้อมูลของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อประกอบการจัดบริการสารสนเทศแก่นักศึกษาต่อไป

References

- Agee, J. (2005). Collection evaluation: A foundation for collection development. *Collection Building*, 24(3), 92-95.
- Khon Kaen University. Academic Resources Center. (2015). *Phan yutthasat Academic Resources Center Khon Kaen University pracham pi ngoppraman Songphanharoi Hasippat*. Khon Kaen: Academic Resources Center, Khon Kaen University. (Mimeographed). (In Thai).
- Khon Kaen University. Graduate School. (2011). *Rabop thankhomun laksut tam Thai Qualifications Framework for Higher Education*. Retrieved Mar 13, 2015, from https://tqf.kku.ac.th/_public/index.php?view=home. (In Thai).
- Khon Kaen University. Academic Resources Center. (2014). *Rabop thankhomun laksut Khon Kaen University*. Retrieved Mar 13, 2015, from <https://reg.kku.ac.th/survey/index.asp?avs=42525.6790162037>. (In Thai).
- Leenaraj, B., & Manomayitthikarn, Y. (2006). The use of humanities and social science resources of Khon Kaen University library. *Information*, 13(2), 60-69. (In Thai).
- Leenaraj, B., & Sastravatit, M. (2005). Wikhro satsuan khong chamnuan sapphayakon thimi kap chamnuan kanchai khong Hongsamut Khana Suksasat Mahawitthayalai Khon Kaen. *Information*, 12(2), 7-19. (In Thai).
- Library Admin. (2015). *Collection mapping*. Retrieved April 1, 2015 from <http://libraryadmin.wikispaces.com/Collection+Mapping>.

- Lindauer, B.G. (1998). Defining and measuring the library's impact on campus wide outcomes. *College & Research Libraries*, 59, 546–570.
- Lochstet, G.S. (1997). Course and research analysis using a Coded Classification System. *Journal of Academic Librarianship*, 23(5), 380-89.
- Ministry of University Affairs. (2001). *Matrathan hongsamut mahawitthayalai*. Retrieved March 13, 2015, from <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/ministry%20law/1-31%20library%20standard%202544.pdf>. (In Thai).
- Powell, R.R. (1992). Impact assessment of university libraries. *Library and Information Science Research*, 14(3), 245-257. (In Thai).
- Thipayanete, S., Sirilert, A., Panthanawipoon, S., Tiwasing, S., Khoyun, L., Duangphim, M., & Duangphim, Y. (2006). The use of Khon Kaen University library resources cited in science and technology dissertations. *Information*, 13(2), 37-46. (In Thai).